

Nota voor Burgemeester en Wethouders

Team: Beleid

Onderwerp:

Wijziging referteperiode IIT voor 2024

Notagegevens

Bestuursorgaan	: B-en-W 28-11-2023
Notanummer	: 2023-844
Datum	: 28-11-2023
Programma	: 07 - Inkomensvoorziening en arbeidsmarkt
Portefeuillehouder	: Wethouder De Geest,
Bijlage(n)	: Beleidsregels Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024.docx, Verordening Individuele Inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024.docx

Parafering

22-11-2023: Programmamanager
22-11-2023: Wethouder

Agendering

* 23-11-2023: Gemeentesecretaris/algemeen directeur

Definitieve akkoord

B & W d.d.: 28-11-2023

Besluit

1. De beleidsregels Individuele Inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024 vast te stellen;
2. Het restant budget lokaal ondersteuningsfonds 2023 over te hevelen naar 2024 voor de aangepaste IIT
3. De beleidsregels Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2023 in te trekken;
4. De raad voor te stellen om de Verordening Individuele Inkomenstoeslag 2024 vast te stellen;
5. De raad voor te stellen om de Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2023 in te trekken
6. Het raadsvoorstel en ontwerp-raadsbesluit vast te stellen en aan te bieden aan de raad

De nota en het besluit openbaar te maken

Inleiding

Bij de voorjaarsnota is de motie Individuele Inkomenstoeslag aangenomen. De motie luidde: M.i.v. 1 januari 2024 de jaarlijkse individuele inkomenstoeslag uit te keren wanneer er sprake is van een periode van aantoonbaar laag inkomen van 3 jaar. In afwachting van evt. maatregelen van het kabinet de (uitvoerings-)kosten voor 2024 te dekken uit de onderbesteding binnen het programma. Het college heeft hierop positief geadviseerd. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan deze motie.

Inwoners die al langere tijd een laag inkomen hebben en hierin geen verbetering verwachten kunnen een aanvulling krijgen van de gemeente. Dit heet individuele

inkomenstoelage (IIT): een jaarlijkse toeslag als aanvulling op iemands inkomen. De ontvanger kan zelf bepalen waaraan de IIT wordt uitgegeven. De regels voor de IIT zijn voor het grootste gedeelte vastgelegd in de Participatiewet; daarnaast kan de gemeente aanvullende voorwaarden stellen.

Uitgangspunt van de bijstand is dat met de van toepassing zijnde bijstandsnorm kan worden voorzien in de algemene kosten van het bestaan. Er is zelfs een kleine reserveringsruimte. Toch is de reserveringsruimte te krap voor iemand die langdurig moet rondkomen van een inkomen op bijstandsniveau en geen uitzicht heeft op inkomensverbetering. De (IIT) is er om dit reserveringsgebrek te compenseren. De toeslag is niet bestemd voor bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende toeslag, dat wil zeggen dat deze voor de ontvanger vrij besteedbaar is.

In 2023 zijn de verordening en beleidsregels technisch aangepast met één aanpassing. De aanpassing was verruiming overschrijden inkomensnorm. Hiermee wordt beoogd dat werken lonend moet zijn.

Voorliggend voorstel betreft nu een aanpassing van de referentieperiode van 60 maanden naar 36 maanden, dat wil zeggen dat de aanvrager niet minstens 60 maanden aan de voorwaarden qua inkomen heeft moeten voldoen, maar dat dit nu voor 36 maanden geldt.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Ondersteuning voor inwoners met een langdurig laag inkomen. Voor die inwoners die parttime of tijdelijk gaan werken wordt werk meer lonend gemaakt.

Kader

Artikel 36 Participatiewet.
Beleidsplan Inzet op ondersteuning en geldzorgen
aangenomen Motie IIT d.d. 12 juli 2023

Betrokken partijen en participatie

De ASDD is geïnformeerd over de aankomende wijziging.

Toelichting op participatiebeleid

Argumenten voor en tegen

Dit voorstel is tot stand gekomen nav de aangenomen motie IIT (voorjaarsnota 2023).

In de motie is gevraagd om:

1. Met ingang van 1 januari de individuele inkomenstoelage uit te keren wanneer er sprake is van een periode van aantoonbaar laag inkomen van 3 jaar:
2. Om te onderzoeken of de jaarlijkse aanvraag voor de IIT geautomatiseerd kan worden (automatisch aanvragen, zoals afvalstoffenheffing) voor hen wiens situatie ongewijzigd is en daar de raad voor de begroting 2024 te informeren.
3. In afwachting van evt. maatregelen van het kabinet de (uitvoerings-) kosten voor 2024 te dekken uit de onderbesteding binnen het programma

4. Om voor de begroting 2025 te komen met een voorstel voor het structureel maken van de op deze manier voorgestelde uitkering individuele inkomenstoelage, indien het rijk niet met compensatie maatregelen komt.
5. Om te onderzoeken of in de lijn met het Deventer minimabeleid voor deze toeslag de grens kan worden vastgesteld op 120% van het minimuminkomen, wat door de kosten van zijn en daar de raad voor de begroting 2024 over te informeren.

ad 1) Bij de behandeling van de voorjaarsnota was dit de reactie van het college. Het college kan zich vinden in dit verzoek. Reden is dat uit onderzoeken (waaronder dat van de commissie Sociaal Minimum) blijkt dat de bestaanszekerheid onder druk staat. Steeds meer inwoners kunnen niet rondkomen. Een groeiend aantal huishoudens zit financieel klem vanwege stijgende kosten, bovenop de reeds hoge vaste lasten. De balans tussen inkomsten en uitgaven is zoek. Een steeds groter deel van het inkomen gaat naar basisvoorzieningen zoals wonen, boodschappen en energie. Te weinig financiële armslag om basisvoorzieningen (wonen, zorg, boodschappen, energie, vervoer) te kunnen bekostigen, betekent leven in bestaansonzekerheid voor huishoudens en een minder weerbare samenleving. Door de referteperiode te verlagen van 60 maanden naar 36 maanden kan de gemeente eerder de IIT verstrekken. Hiermee wil de gemeente zorgen dat inwoners sneller een financiële ondersteuning krijgen om zo een financiële armslag te hebben. Het kabinet heeft geen aanvullende maatregelen genomen tussen juli 2023 en heden. Het advies is dus nog relevant.

ad 2) In de P-wet is opgenomen dat de IIT op aanvraag kan worden toegekend. De gemeente is nu aan het onderzoeken hoe de IIT automatisch jaarlijks kan worden toegekend, zonder dat dit tot problemen leidt met de accountant.

ad 3) zie financiële consequenties en dekking.

ad 4) dit wordt meegenomen bij de voorjaarsnota 2024 of de begroting 2025. Het hangt af van de maatregelen die het demissionaire kabinet of het nieuwe kabinet gaan nemen. Bij gelijkblijvend financieel perspectief is het denkbaar en logisch dat dit aangepaste beleid ook voor 2025 zal gelden.

ad 5) dit wordt meegenomen bij de voorjaarsnota 2024 of de begroting 2025. Het hangt af van de maatregelen die het demissionaire kabinet of het nieuwe kabinet gaan nemen. En het hangt samen met de voortgang van de implementatie van IOG en de stand rondom de invoering van het besteedbaar inkomen als norm voor bijzondere bijstand en de minimaregelingen.

Financiële consequenties en dekking

Op 1 januari 2024 zijn er 348 bijstandsgerechtigden die dan een referteperiode hebben van 3 of 4 jaar. Deze groep kan dus een beroep doen op de IIT.

De IIT kent de volgende normbedragen:

- alleenstaande   € 382,-
- alleenstaande ouder   € 486,-
- echtpaar   € 544,-

Gemiddelde bedrag is €470,- Dat betekent dat in 2024 voor bijstandsgerechtigden € 164.500 extra gaat kosten in 2024.

Daarnaast kan de inwoner met een WAJONG uitkering die dan drie jaar of langer een laag inkomen heeft, in aanmerking komen voor de IIT. Hoe groot deze groep is, is onbekend. Het voorstel is voor deze onbekende groep € 50.000 te ramen.

De uitvoeringskosten zijn hiermee ook lastig in te schatten. Het voorstel is hiervoor ook € 50.000 te ramen.

Binnen de programmabegroting is hier geen budget voor beschikbaar. De raad is bij de voorjaarsnota gewezen op mogelijke dekking onderbesteding middelen ondersteuningsfonds (energieloket) 2023. Hierbinnen resteert nog een budget van € 400.000. Op basis van de kennis van nu moet dit afdoende zijn. Het voorstel is dan ook deze middelen te gebruiken als dekking van dit voorstel. In de q4 zal dit budget worden overgeheveld.

Openbaarmaking en communicatie

De gemeente gaat de bijstandsgerechtigden die vanaf 1 januari drie jaar of langer een laag inkomen informeren over de IIT en regelen dat de IIT toegekend wordt.

Daarnaast zal het UWV geïnformeerd worden over de verlaging van de referteperiode en het verzoek om de WAJONG'ers hierop te wijzen. Daarnaast zal communicatie social media gebruiken om inwoners van Deventer hierover te informeren.

Aanpak en uitvoering

De verordening en beleidsregels zijn afgestemd met het team Inkomensondersteuning die verantwoordelijk is voor de uitvoering hiervan.

RAADSVOORSTEL

Onderwerp : Wijziging referentieperiode IIT voor 2024
Portefeuillehouder : Wethouder De Geest,
Voorstelnummer : 2023-844
Datum B en W besluit : 28-11-2023
Team : DEV-BLD

Inleiding

Bij de voorjaarsnota is de motie Individuele Inkomstenstoeslag aangenomen. De motie luidde: M.i.v. 1 januari 2024 de jaarlijkse individuele inkomstenstoeslag uit te keren wanneer er sprake is van een periode van aantoonbaar laag inkomen van 3 jaar. In afwachting van evt. maatregelen van het kabinet de (uitvoerings-)kosten voor 2024 te dekken uit de onderbesteding binnen het programma. Het college heeft hierop positief geadviseerd. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan deze motie.

De onderbouwing van het positieve advies van het college had 2 redenen: de bestaanszekerheid staat onder druk en de implementatie van inzet op ondersteuning en geldzorgen is vertraagd. De eerste reden was dat uit onderzoeken (waaronder dat van de commissie Sociaal Minimum) blijkt dat de bestaanszekerheid onder druk staat. Steeds meer inwoners kunnen niet rondkomen. Een groeiend aantal huishoudens zit financieel klem vanwege stijgende kosten, bovenop de reeds hoge vaste lasten. De balans tussen inkomsten en uitgaven is zoek. Een steeds groter deel van het inkomen gaat naar basisvoorzieningen zoals wonen, boodschappen en energie. Te weinig financiële armslag om basisvoorzieningen (wonen, zorg, boodschappen, energie, vervoer) te kunnen bekostigen, betekent leven in bestaansonzekerheid voor huishoudens en een minder weerbare samenleving. Door de referentieperiode te verlagen van 60 maanden naar 36 maanden kan de gemeente eerder de IIT verstrekken. Hiermee wil de gemeente zorgen dat inwoners sneller een financiële ondersteuning krijgen om zo een financiële armslag te hebben. Één van de doelen van IOG is het werken met het besteedbaar inkomen, door de vertraging kan dit nog niet worden toegepast binnen de uitvoering van het minimabeleid.

Inwoners die al langere tijd een laag inkomen hebben en hierin geen verbetering verwachten kunnen een aanvulling krijgen van de gemeente. Dit heet individuele inkomstenstoeslag (IIT): een jaarlijkse toeslag als aanvulling op iemands inkomen. De ontvanger kan zelf bepalen waaraan de IIT wordt uitgegeven. De regels voor de IIT zijn voor het grootste gedeelte vastgelegd in de Participatiewet; daarnaast kan de gemeente aanvullende voorwaarden stellen. Uitgangspunt van de bijstand is dat met de van toepassing zijnde bijstandsnorm kan worden voorzien in de algemene kosten van het bestaan. Er is zelfs een kleine reserveringsruimte. Toch is de reserveringsruimte te krap voor iemand die langdurig moet rondkomen van een inkomen op bijstandsniveau en geen uitzicht heeft op inkomensverbetering. De (IIT) is er om dit reserveringsgebrek te compenseren. De toeslag is niet bestemd voor bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende toeslag, dat wil zeggen dat deze voor de ontvanger vrij besteedbaar is.

Raadsvoorstel

1. De Verordening Individuele Inkomstenstoeslag 2024 vast te stellen
2. De Verordening Individuele inkomstenstoeslag gemeente Deventer 2023 in te trekken

Kern raadsvoorstel

Bij de voorjaarsnota is de motie Individuele Inkomstenstoeslag aangenomen. Met dit voorstel wordt invulling gegeven aan de motie en wordt voor 2024 eenmalig de referentieperiode verkort van 60 naar 36 maanden.

Beoogd resultaat

Ondersteuning voor inwoners met een langdurig laag inkomen. Voor die inwoners die parttime of tijdelijk gaan werken wordt werk meer lonend gemaakt.

Kader

Artikel 36 Participatiewet.
Beleidsplan Inzet op ondersteuning en geldzorgen
Motie IIT d.d 12-7-2023 (aangenomen)

Argumenten ten behoeve van de raad

Dit voorstel is tot stand gekomen nav de aangenomen motie IIT (voorjaarsnota 2023). het college heeft hierop positief geadviseerd.

In de motie is gevraagd om:

- * Met ingang van 1 januari de individuele inkomenstoelage uit te keren wanneer er sprake is van een periode van aantoonbaar laag inkomen van 3 jaar:
- * Om te onderzoeken of de jaarlijkse aanvraag voor de IIT geautomatiseerd kan worden (automatisch aanvragen, zoals afvalstoffenheffing) voor hen wiens situatie ongewijzigd is en daar de raad voor de begroting 2024 te informeren.
- * In afwachting van evt. maatregelen van het kabinet de (uitvoerings-) kosten voor 2024 te dekken uit de onderbesteding binnen het programma
- * Om voor de begroting 2025 te komen met een voorstel voor het structureel maken van de op deze manier voorgestelde uitkering individuele inkomenstoelage, indien het rijk niet met compensatie maatregelen komt.
- * Om te onderzoeken of in de lijn met het Deventer minimabeleid voor deze toeslag de grens kan worden vastgesteld op 120% van het minimuminkomen, wat door de kosten van zijn en daar de raad voor de begroting 2024 over te informeren.

ad 1) Met dit raadsvoorstel wordt hier invulling aan gegeven.

ad 2) In de Participatiewet is opgenomen dat de IIT alleen op aanvraag kan worden toegekend. De gemeente is nu aan het onderzoeken hoe de IIT automatisch jaarlijks kan worden toegekend, zonder dat dit tot problemen leidt met de accountant. Het college informeert uw raad hierover zo spoedig mogelijk.

ad 3) Dit is meegenomen in dit voorstel, het voorstel is dit te dekken met de resterende middelen ondersteuningsloket energie

ad 4) dit wordt meegenomen bij de voorjaarsnota 2024 of de begroting 2025. Het hangt af van de maatregelen die het demissionaire kabinet of het nieuwe kabinet gaan nemen. Bij gelijkblijvend financieel perspectief is het denkbaar dat dit aangepaste beleid ook voor 2025 zal gelden, maar hiervoor zijn nu nog geen middelen beschikbaar.

ad 5) dit wordt meegenomen bij de voorjaarsnota 2024 of de begroting 2025. Het hangt af van de maatregelen die het demissionaire kabinet of het nieuwe kabinet gaan nemen. En het hangt samen met de voortgang van de implementatie van IOG en de stand rondom de invoering van het besteedbaar inkomen als norm voor bijzondere bijstand en de minimaregelingen.

Betrokken partijen en participatie

De ASDD is geïnformeerd over de aankomende wijziging.

Financiële consequenties

Het is niet exact te bepalen wat deze aanpassing van het beleid financieel betekent.

Naar verwachting hebben 350 uitkeringsgerechtigden versneld recht op de IIT. Daarnaast kunnen mensen met vooral een WAJONG uitkering versneld recht. Omdat de omvang nog onduidelijk is, zijn de uitvoeringskosten ook geraamd.

De gemiddelde hoogte van de IIT is € 470. De kosten voor de extra IIT zijn geraamd op € 220.000, de uitvoeringskosten maximaal € 50.000.

Als dekking wordt voorgesteld de nog beschikbare middelen binnen Ondersteuningsloket energie hiervoor te bestemmen.

Betrokkenheid raad

Dit raadsvoorstel is een uitwerking van de aangenomen motie IIT.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König

RAADSBESLUIT

Onderwerp : Wijziging referentieperiode IIT voor 2024
Voorstelnummer : 2023-844
Raadstafel d.d. :
Raadsvergadering :

De raad van de gemeente Deventer,
Gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 28-11-2023, nummer 2023-844

BESLUIT

1. De Verordening Individuele Inkomensvoet 2024 vast te stellen
2. De Verordening Individuele inkomensvoet gemeente Deventer 2023 in te trekken

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van
De raad voornoemd,
de griffier, de voorzitter,

A. Kerver

R.C. König

Beleidsregels Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024

Artikel 1: Grondslag

- Artikel 36 Participatiewet,
- Door de raad vastgestelde Verordening Individuele inkomenstoeslag gemeente Deventer 2024 d.d. ... notanummer ...

Artikel 2: Begripsbepalingen

In deze beleidsregels wordt verstaan onder:

- a. rechthebbende: de persoon die voldoet aan de bepalingen en voorwaarden zoals omschreven in artikel 36 Participatiewet en de Verordening Individuele inkomenstoeslag;
- b. individuele inkomenstoeslag: een vorm van bijzondere bijstand als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet;
- c. het college: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer;
- d. wet: de Participatiewet;
- e. referteperiode: de periode als omschreven in artikel 1 onder d van de Verordening Individuele inkomenstoeslag;
- g. peildatum: datum waarop de belanghebbende een aanvraag voor individuele inkomenstoeslag indient bij de gemeente Deventer;
- h. de aanvrager: de persoon die een aanvraag voor individuele inkomenstoeslag doet;
- i. bijstandsnorm: de op de belanghebbende van toepassing zijnde norm, verminderd met de op grond van paragraaf 3.3., door het college vastgestelde verlaging.
- j. WTOS: Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten;
- k. WSF 2000: Wet studiefinanciering 2000;
- l. student: de persoon die op de peildatum of tijdens de referteperiode een opleiding volgt als bedoeld in de WTOS, dan wel een studie volgt als genoemd in de WSF 2000.

Criteria voor een individuele inkomenstoeslag

Artikel 3. Criteria individuele inkomenstoeslag

1. Om voor de individuele inkomenstoeslag in aanmerking te komen:
  - a. dient de belanghebbende en diens partner op de peildatum ingeschreven te staan in de basisregistratie personen van de gemeente Deventer; en
  - b. dient er sprake te zijn van een langdurig laag inkomen(inkomen van maximaal 100% van de voor hen geldende bijstandsnorm) zonder uitzicht op inkomensverbetering; en,
  - c. mag het vermogen in de maand voorafgaand aan de peildatum niet meer zijn dan de vermogensgrens genoemd in artikel 34 lid 2 onder d en lid 3 van de wet;
  - d. ontbreekt bij de belanghebbende en diens partner voldoende krachten en bekwaamheden om de inkomenssituatie structureel te verbeteren.
2. In geval van eigenwoningbezit is artikel 50 lid 1 van de wet van overeenkomstige wijze van toepassing.

Hoofdstuk 2 Recht op toekenning van de individuele Inkomensvoet

Artikel 4: Doelgroep

Rechthebbenden vanaf 21 jaar tot pensioengerechtigde leeftijd, woonachtig in Deventer en met een inkomen van maximaal 100% van de voor hen toepasselijke bijstandsnorm en in aanmerking te nemen vermogen als bedoeld in artikel 34 Participatiewet.

Artikel 5: Langdurig laag Inkomen

- a. Voor de vaststelling of sprake is van een laag inkomen gedurende de referentieperiode geldt niet als onderbreking: een inkomen in één kalenderjaar, gedurende de referentieperiode, dat meer bedraagt dan het inkomen bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de verordening;
- b. De aanvrager dient aannemelijk te maken, aan de hand van bewijsstukken over het inkomen en vermogen, dat hij gedurende de referentieperiode heeft geleefd van een laag inkomen, als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de verordening.

Artikel 6: Geen uitzicht op inkomensverbetering

Om te bepalen of de belanghebbende geen uitzicht heeft op inkomensverbetering zal gekeken worden welke inspanning (krachten en bekwaamheden) de persoon gedurende een *ononderbroken* periode van 36 maanden heeft verricht tot inkomensverbetering.

Weigeringsgrond

Artikel 7: Geen individuele inkomensvoet

1. Het college kan het recht op een inkomensvoet voor 12 maanden uitsluiten als belanghebbende of diens partner in de twaalf maanden voor de aanvraag (referentieperiode) een maatregel van de derde categorie als bedoeld in de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ gemeente Deventer 2022 wegens schending van de geüniformeerde arbeidsverplichtingen of een zware bestuurlijke boete (opzet, grove schuld) opgelegd heeft gekregen wegens schending de inlichtingenplicht.
2. Een belanghebbende of diens partner op de peildatum of in de referentieperiode een inkomen geniet of heeft genoten op grond van de Wet op de studiefinanciering (WSF) of de Wet Tegemoetkoming Onderwijsbijdrage en Schoolkosten (WTOS).

Artikel 8: Hardheidsclausule

Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen ten gunste van een belanghebbende afwijken van de bepalingen van in deze beleidsregels indien toepassing naar hun oordeel leidt tot onbillijkheden van overwegende aard.

Artikel 9. Intrekken oude beleidsregel

De beleidsregel individuele inkomensvoet 2023.

Artikel 9: Citeertitel en inwerkingtreding

Deze beleidsregels kunnen worden aangehaald als de 'Beleidsregels uitvoering individuele inkomensvoet gemeente Deventer 2024 en treden in werking per 1 januari 2024.

Artikel 10: Slotbepaling

Onverminderd het boven gestelde, wordt aangesloten bij de begripsbepalingen van de Participatiewet.

Het college van burgemeester en wethouders,

Aldus vastgesteld op 28 november 2023 te Deventer.

Burgemeester en wethouders van de gemeente Deventer,
de secretaris, de burgemeester,

J.P. Wassens

R.C. König

Toelichting beleidsregels uitvoering individuele inkomenstoelage gemeente Deventer

Algemeen

De beleidsregels uitvoering individuele inkomenstoelage ziet toe op aanvragen voor de inkomenstoelage die vanaf 2024 worden gedaan. De grondslag van de beleidsregels is te vinden in artikel 36 Participatiewet en de Verordening Individuele Inkomenstoelage gemeente Deventer 2023. De individuele inkomenstoelage behoort tot de middelen waarover een gezin of alleenstaande redelijkerwijs kan beschikken. Als bijvoorbeeld bijzondere bijstand voor een koelkast wordt aangevraagd, terwijl er recent individuele inkomenstoelage is toegekend, dan *kan* dit een reden zijn voor afwijzing van de aanvraag bijzondere bijstand vanwege tekortschietend besef van verantwoordelijkheid.

Artikelsgewijs

Artikel 1

De grondslag van de beleidsregels uitvoering individuele inkomenstoelage is ten eerste verankerd in de wet, namelijk in artikel 36 Participatiewet.

Artikel 2

In artikel 2 worden de definities van begrippen weergegeven die voor de uitvoering van de individuele inkomenstoelage van belang zijn. De individuele inkomenstoelage wordt voortaan gezien als een vorm van bijzondere bijstand en op grond van artikel 46 lid 2 Participatiewet is de individuele inkomenstoelage vrij van beslag. Er is onder meer een onderscheid gemaakt tussen een aanvrager van individuele inkomenstoelage (recht op individuele inkomenstoelage is nog niet vastgesteld) en een rechthebbende (recht op individuele inkomenstoelage wel vastgesteld).

Een voorkomende gezinssituatie kan een samengesteld echtpaar zijn. Daarmee wordt bedoeld dat één van de partners ouder dan de pensioengerechtigde leeftijd is en de andere partner jonger is. Wanneer dit het geval is, dan dient de aanvraag individuele inkomenstoelage afgewezen te worden vanwege het bereiken van de maximum leeftijd van één van de partners.

Artikel 4

De minimumleeftijd voor het recht op individuele inkomenstoelage is op 21 jaar gesteld. Verder is bepalend de hoogte van het inkomen en niet zozeer de bron van dit inkomen. Dit betekent dat naast uitkeringsgerechtigden ook werkenden met een laag inkomen belanghebbende kunnen zijn. In Deventer wordt gekozen voor een inkomensgrens van 100% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, eventueel verminderd met een door het college vastgestelde verlaging.

Uit uitspraken van de CRvB blijkt dat marginale overschrijdingen van deze 100%-grens genegeerd dienen te worden. De gemeente is van mening, ondanks deze marginale overschrijding, het niet lonend is om aan het werk te gaan. Zoals inkomstenvrijlating bij parttime inkomsten.

De gemeente kiest dus voor een ruimere overschrijding van de norm, zie artikel 5.

Artikel 5

In dit artikel is aangegeven dat er recht op een individuele inkomensvoetstuk bestaat als er sprake is van een langdurig laag inkomen. Onder langdurig laag inkomen wordt verstaan dat men gedurende een *ononderbroken* periode van 36 maanden op een laag inkomen moet hebben gezeten.

In lid 1 is opgenomen dat gedurende de referentieperiode er een overschrijding mag zijn van maximaal één maal voor de belanghebbende geldende bijstandsnorm gedurende één kalenderjaar, in de twaalf maanden voorafgaand aan de peildatum, waarin een inkomen is ontvangen dat meer bedraagt dan het inkomen bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de verordening. Dit is opgenomen om werken lonend te maken.

Artikel 6

Bij de beoordeling of er sprake is van recht op een individuele inkomensvoetstuk dient gekeken te worden welke inspanningen (krachten en bekwaamheden) de persoon heeft gedaan op inkomensverbetering. Deze inspanningen zullen getoetst worden aan de hand of er gedurende een ononderbroken periode van 36 maanden er geen verlaging op de bijstand heeft plaatsgevonden op grond van artikel 18 Participatiewet en artikel 7 en 8 van de Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAW en IOAZ Gemeente Deventer 2022.

Artikelen 7: Criteria en weigeringsgronden

In artikel 11 van de wet wordt aangegeven wie recht hebben op bijstand. Dit artikel is eveneens van toepassing op de verstrekking van de inkomensvoetstuk. Hieruit volgt dat alleen mensen die hier te lande verblijven recht hebben op de inkomensvoetstuk. Vreemdelingen die rechtmatig in Nederland verblijven en die voldoen aan het gestelde in artikel 11 lid 2 en 3 recht hebben ook een recht op een inkomensvoetstuk. Artikel 13 van de wet bepaalt wie uitgesloten zijn van het recht op bijstand. Het betreft hier zowel de bijstand voor algemene bijstand als de bijzondere bijstand. Ook dit artikel is van toepassing op de verstrekking van de inkomensvoetstuk. Dus geen recht op inkomensvoetstuk voor een gedetineerde, tenzij er sprake is van een bijzondere vormen van detentie.

De wet eist ook het ontbreken van voldoende krachten en bekwaamheden om de inkomenssituatie structureel te verbeteren.

Eén van de voorwaarden om voor de inkomensvoetstuk in aanmerking te komen is dat een belanghebbende voldoet aan de vermogensbepalingen. In de wet worden voor eigenwoningbezit vermogensvrijlatingen genoemd. Deze vermogensvrijlatingen zijn ook van toepassing op de verlening van de inkomensvoetstuk. In de wet wordt echter aangegeven dat als iemand als gevolg van een eigen woning meer vermogen heeft dan vrijgelaten mag worden er onder voorwaarden bijstand verleend kan worden in de vorm van een lening. Het is niet toegestaan om de inkomensvoetstuk in de vorm van een lening te verstrekken. Een strikte toepassing van de wet, betekent dat er in een dergelijke situatie geen inkomensvoetstuk verleend kan worden, hetgeen tot een onbillijke situatie kan leiden.

In een situatie dat iemand als gevolg van het eigen woning bezit meer vermogen heeft dan toegestaan, het duidelijk is dat het inkomen in de referentieperiode en in de maand voorafgaand aan de peildatum niet meer is dan 100% van de bijstandsnorm wordt de inkomensvoetstuk wel verleend.

Bij een verblijf in het buitenland tijdens de referentieperiode is het niet objectief vast te stellen of iemand voldoet aan de bepalingen rond langdurig laag inkomen en het al of niet aanwezig zijn van vooruitzicht op inkomensverbetering.

Een tweede mogelijke ontzegging van de voetstuk is het opgelegd krijgen van een maatregel, in de periode van twaalf maanden voorafgaand aan de aanvraag, vanaf categorie 3 wegens schending van de arbeidsverplichtingen of de geüniformeerde arbeidsverplichtingen. Een inwoner die zichzelf onvoldoende inspant om zijn inkomenssituatie te verbeteren kan de inkomensvoetstuk worden ontzegd afhankelijk van de ernst van de schending. Het weigeren van een baan is voldoende aanleiding tot het weigeren van de

inkomenstoelage. Ook een zware bestuurlijke boete (opzet of grove schuld) wegens schending van de inlichtingenplicht is voldoende aanleiding tot het ontzeggen van een inkomenstoelage voor 1 jaar.

Studenten zijn uitgesloten van de individuele inkomenstoelage omdat zij naar verwachting binnen afzienbare tijd een inkomensverbetering zullen realiseren.

Artikel 8:

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 9:

De beleidsregels treden – net als de Verordening Individuele inkomenstoelage gemeente Deventer 2024 – in werking met ingang van 1 januari 2024 en worden voor onbepaalde duur aangegaan.

Artikel 10:

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Verordening individuele inkomenstoelage gemeente Deventer 2024

De raad van de gemeente Deventer;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];

gelet op artikel 8, eerste lid, aanhef en onderdeel b, en tweede lid, van de Participatiewet;

besluit:

vast te stellen de “Verordening individuele inkomenstoelage gemeente Deventer 2024”.

Algemene bepalingen

Artikel 1 Begripsbepalingen

1. Voor zover niet anders is bepaald, worden de begrippen in deze verordening gebruikt in dezelfde betekenis en met dezelfde reikwijdte als in de Participatiewet. In deze verordening wordt verstaan onder:
  - a. inkomen: totaal van het inkomen, bedoeld in artikel 32 van de wet en/of inkomsten uit algemene bijstand op grond van de Participatiewet;
  - b. peildatum: datum waarop een belanghebbende de individuele inkomenstoelage aanvraagt;
  - c. kalenderjaar: periode van 12 maanden onmiddellijk voorafgaande aan de datum van het ingediende verzoek;
  - d. referteperiode: een ononderbroken periode van 36 volle kalendermaanden direct voorafgaand aan de peildatum;
  - e. wet: Participatiewet.
2. Alle begrippen die in deze verordening worden gebruikt en niet nader worden omschreven hebben dezelfde betekenis als in de wet en de Algemene wet bestuursrecht.

Artikel 2 Indienen verzoek en verstrekken gegevens

1. Een verzoek als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de wet, wordt ingediend middels een door het college vastgesteld formulier.
2. De belanghebbende verschaft het college de gegevens en bescheiden die voor het onderzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen.

Artikel 3 Langdurig laag inkomen

1. Een belanghebbende heeft een langdurig laag inkomen als bedoeld in artikel 36, eerste lid, van de wet als gedurende de referteperiode het in aanmerking te nemen inkomen niet hoger is dan 100 procent van de toepasselijke hoogte van de bijstand als bedoeld in de wet.
2. Indien als gevolg van wisselende of eenmalige inkomsten het inkomen in de referte hoger was dan 100% van de norm, wordt in afwijking van het gestelde in lid 1, uitgegaan van een gemiddeld inkomen. Het gemiddeld inkomen wordt berekend door de som van het inkomen dat gedurende 36 maanden voorafgaand aan de peildatum is genoten te delen door 36. Het gemiddelde inkomen mag niet meer bedragen dan 100% van de norm.
3. In afwijking van het gestelde in lid 1, 2 is er eveneens sprake van een langdurig laag inkomen als belanghebbende gedurende de laatste twee kalenderjaren 4 x kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen heeft gekregen.

Hoogte individuele inkomenstoelage

Artikel 4 Hoogte individuele inkomenstoelage

1. Een individuele inkomenstoelage bedraagt per jaar (normbedragen per 01-01-2023):
  - a. € 382,00 voor een alleenstaande;
  - b. € 486,00 voor een alleenstaande met kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar,
  - c. € 544,00 voor gehuwden
2. Als één van de gehuwden is uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoelage ingevolge de artikelen 11 of 13, eerste lid, van de wet, komt de rechthebbende echtgenoot in aanmerking voor een individuele inkomenstoelage naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande met kinderen zou gelden.
3. Voor toepassing van het eerste en tweede lid is de situatie op de peildatum bepalend.
4. **De bedragen genoemd in het eerste lid worden jaarlijks, met ingang van 1 januari 2024, geïndexeerd overeenkomstig de ontwikkelingen van de bijstandsnorm voor gehuwden in de wet. De bedragen worden naar boven afgerond op hele euro's.**

Slotbepalingen

Artikel 5 Hardheidsclausule

1. In gevallen, de uitvoering van de verordening betreffend, waarin deze verordening niet voorziet, beslist het college.
2. Het college kan in bijzondere gevallen ten gunste van de belanghebbende afwijken van de bepalingen van deze verordening, indien toepassing van de verordening tot onbillijkheden van overwegende aard leidt.

Artikel 6 Intrekken oude verordening

De Verordening Individuele inkomenstoelage 2023 wordt met ingang van 1 januari 2024 ingetrokken.

Artikel 7 Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op 1 januari 2024
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening individuele inkomenstoelage gemeente Deventer 2024.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,

De griffier,

Toelichting op de Verordening individuele inkomenstoelage gemeente Deventer 2023

Algemeen

Aan de bijstand ligt het uitgangspunt ten grondslag dat het normbedrag, bedoeld ter voorziening in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan met inbegrip van een component reservering, in beginsel toereikend is. Toch kan de financiële positie van mensen die langdurig op een minimuminkomen zijn aangewezen onder druk komen te staan als er na verloop van tijd geen enkel perspectief lijkt te zijn om door inkomen uit arbeid het inkomen te verhogen.

De individuele inkomenstoelage is niet gerelateerd aan bepaalde kosten. Het is een inkomensondersteunende maatregel voor bepaalde personen die langdurig een laag inkomen hebben en daarbij, gelet op de omstandigheden van die belanghebbende geen uitzicht hebben op inkomensverbetering (artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet). Bij verordening moeten regels vastgesteld worden over het verlenen van een individuele inkomenstoelage als bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet. Deze regels moeten in ieder geval betrekking hebben op de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de begrippen 'langdurig' en 'laag inkomen'. Op grond van deze verordening is geen sprake van een laag inkomen bij een inkomen hoger dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm. Daarnaast moet bij verordening de hoogte van de individuele inkomenstoelage bepaald worden. Het college kan in (wet interpreterende) beleidsregels aangeven wanneer sprake is van 'geen uitzicht op inkomensverbetering'. Gelet op de tekst van artikel 8, tweede lid, van de Participatiewet hoeft dit criterium niet te worden vastgelegd in de verordening. Bij de beoordeling van het criterium 'geen uitzicht op inkomensverbetering' moet het college rekening houden met de omstandigheden van de belanghebbende. In artikel 36, tweede lid, van de Participatiewet is bepaald dat tot die omstandigheden in ieder geval worden gerekend:

- de krachten en bekwaamheden van de belanghebbende, en
- de inspanningen die de belanghebbende heeft verricht om tot inkomensverbetering te komen.

Wijziging leefvorm

De leefvorm (alleenstaande, alleenstaande met kinderen in de leeftijd van 0 tot 18 jaar of gehuwd) van een belanghebbende kan wijzigen binnen de referteperiode. Dit is bijvoorbeeld het geval indien gehuwden individuele inkomenstoelage aanvragen, maar zij over een gedeelte van de referteperiode als alleenstaande moeten worden aangemerkt. Personen moeten dan ook over dat deel van de referteperiode aan de voorwaarden voldoen om voor individuele inkomenstoelage in aanmerking te komen. Gehuwden moeten immers zowel gezamenlijk als afzonderlijk aan de voorwaarden voldoen.

Artikelsgewijze toelichting

Enkel die bepalingen die nadere toelichting behoeven worden hier behandeld.

Artikel 1. Begrippen

Begrippen die al zijn omschreven in de Participatiewet, Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) of de Gemeentewet worden niet afzonderlijk gedefinieerd in deze verordening. Deze zijn vanzelfsprekend van toepassing op deze verordening.

Inkomen

Met inkomen wordt bedoeld het inkomen zoals bedoeld in artikel 32 van de Participatiewet. In afwijking hiervan wordt algemene bijstand voor de beoordeling van het recht op individuele inkomenstoelage ook in aanmerking genomen als inkomen. Bijzondere bijstand kan niet als inkomen in aanmerking worden genomen. Aangezien individuele inkomenstoelage een vorm van bijzondere bijstand is, is het niet nodig expliciet te bepalen dat een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage buiten beschouwing moet worden gelaten bij de vaststelling van het inkomen. Het wordt niet wenselijk geacht een eerder verstrekte individuele inkomenstoelage in aanmerking te nemen als inkomen, omdat dit het ongewenst effect kan

hebben dat een belanghebbende geen recht op een individuele inkomenstoelage heeft omdat hij een te hoog inkomen heeft gehad in de referentieperiode vanwege een eerder verstrekte toeslag.

Peildatum

De peildatum is de datum waartegen een belanghebbende individuele inkomenstoelage aanvraagt (artikel 1 van deze verordening). Het gaat om de datum waarop een belanghebbende langdurig een laag inkomen heeft, geen in aanmerking te nemen vermogen heeft als bedoeld in artikel 34 van de Participatiewet en, gelet op de omstandigheden van die belanghebbende, geen uitzicht op inkomensverbetering heeft. De peildatum komt meestal overeen met de meldingsdatum.

De peildatum kan in beginsel niet liggen vóór de dag waarop een belanghebbende zich heeft gemeld om individuele inkomenstoelage aan te vragen, tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden. Dit volgt uit artikel 44, eerste lid, van de Participatiewet en de jurisprudentie rondom artikel 44 van de Participatiewet.

Referentieperiode

Verder is bepaald wat onder de referentieperiode moet worden verstaan: **een periode 36 maanden voorafgaand aan de peildatum**. Zie ook de toelichting bij artikel 3 onder 'Langdurig'.

Artikel 2. Indienen verzoek

In artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet is geregeld dat een belanghebbende een verzoek tot verlening van individuele inkomenstoelage kan indienen. Onder aanvraag wordt verstaan: een verzoek van een belanghebbende, een besluit te nemen (artikel 1:3, derde lid, van de Awb). Een aanvraag dient in beginsel schriftelijk te worden ingediend (artikel 4:1 Awb).

Om onduidelijkheid te voorkomen over de wijze waarop het verzoek moet worden ingediend, bepaalt artikel 2 van deze verordening dat het verzoek moet worden gedaan middels een door het college vastgesteld formulier. Een verzoek wordt dan gezien als een aanvraag zoals bedoeld in afdeling 4.1.1 van de Awb. Het gaat dan om een schriftelijke aanvraag (artikel 4:1 van de Awb) die wordt ondertekend door de aanvrager en ten minste de naam en het adres van de aanvrager bevat, de dagtekening en een aanduiding van de beschikking die wordt gevraagd (artikel 4:2, eerste lid, van de Awb). De aanvrager verschaft ook de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen (artikel 4:2, tweede lid, van de Awb). Een mondeling verzoek kan hiermee dus niet worden aangemerkt als een verzoek om individuele inkomenstoelage zoals bedoeld in artikel 36 van de Participatiewet.

Artikel 3. Langdurig laag inkomen

Van belang bij het bepalen wat een langdurig laag inkomen is, is wat onder 'langdurig' en onder 'laag' wordt verstaan.

Langdurig:

De door de gemeenteraad vastgestelde langdurige periode voorafgaand aan de peildatum, wordt aangeduid als referentieperiode. De referentieperiode is vastgesteld in artikel 1 van deze verordening.

Laag inkomen:

Een inkomen is laag als het niet hoger is dan 100% van de toepasselijke bijstandsnorm. De vraag of het inkomen van een belanghebbende gedurende de referentieperiode niet hoger is dan het langdurig lage inkomen van 100% van de toepasselijke bijstandsnorm, zal niet al te rigide mogen worden beoordeeld.

Artikel 4. Hoogte individuele inkomenstoelage

Bij de hoogte van de individuele inkomenstoelage wordt onderscheid gemaakt tussen een alleenstaande, een alleenstaande ouder en gehuwden.

Gehuwden

Bij gehuwden moet in het oog worden gehouden dat het recht op individuele inkomenstoeslag de gehuwden gezamenlijk toekomt. Worden personen op de peildatum als gehuwden aangemerkt, dan moeten beide gehuwden voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet. Voldoet één van hen niet aan deze voorwaarden, dan bestaat er geen recht voor gehuwden op individuele inkomenstoeslag. Wel kan aan de partner die wel recht heeft op individuele inkomenstoeslag, een toeslag worden toegekend naar de hoogte voor ham als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden.

Is één van de echtgenoten uitgesloten van het recht op individuele inkomenstoeslag, anders dan vanwege het niet voldoen aan de voorwaarden van artikel 36, eerste lid, van de Participatiewet, dan komt de rechthebbende partner wel in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag. Het gaat hier om een partner die op een van de in artikelen 11 of 13, eerste lid, van de Participatiewet genoemde gronden geen recht heeft op bijstand. Als slechts één partner recht heeft op individuele inkomenstoeslag, komt deze rechthebbende partner in aanmerking voor een individuele inkomenstoeslag naar de hoogte die voor hem als alleenstaande of alleenstaande ouder zou gelden. Dat is geregeld in het tweede lid.

Indexering

In het vierde lid is een indexeringsbepaling opgenomen. Deze bepaling voorkomt dat de verordening telkens opnieuw moet worden vastgesteld, enkel voor indexatie van de bedragen. Het is van belang de nieuwe bedragen (na indexatie) duidelijk te communiceren.

Artikel 5. Hardheidsclausule

In de verordening zijn de hoofdlijnen voor de individuele inkomenstoeslag vastgelegd. Er kunnen zich echter concrete gevallen voordoen waarin de verordening niet voorziet. Artikel 5 bepaalt dat het college in dergelijke situaties beslist in afwijking van de verordening. Redelijkheid is hierbij het uitgangspunt. Bij de besluitvorming dient in de geest van de wet en de verordening gehandeld te worden.

Artikel 6 en 7. Intrekken en inwerkingtreding

Deze artikelen behoeven geen nadere toelichting.